

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን**

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

ሚያዝያ/ 2016 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፣ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሰቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤

የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡

የወጪ ሂሳብ፤

1. ነሐሴ 4/2011 የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ያወጣው የከፍተኛ የመንግሥት ኃላፊዎች ደመወዝና ጥቅማ ጥቅም ለመወሰን መመሪያ ለማሻሻል የወጣው ለመንግሥት ኃላፊ፤ መንግሥት የመኖሪያ ቤት ማቅረብ ካልቻለ ኃላፊው ቤት እስኪሠጠው ድረስ በመሥሪያ ቤት በጀት ተይዞለት በየወሩ ብር 18,000 (አስራ ስምንት ሺህ) እንደሚከፈል፤ ቤት ከተሰጣቸው ግን የቤት አበል እንደማይከፈላቸው ይገልጻል። ሆኖም ባለሥልጣን መ/ቤቱ ከፌደራል ቤቶች ኮርፖሬሽን ጋር በ1/6/2015 የመኖሪያ ቤት ውል ቢገባም፤ ከመመሪያ ወጪ የሰኔ ወር 2015 በጀት ዓመት የተጣራ የቤት አበል ብር 12,537.00 ክፍያ ተፈፅሞ ተገኝቷል።
2. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሲቪል ሰርቪስ ሚኒስቴር የካቲት/2012 ዓ.ም ባስተላለፈው የመንግስት ሠራተኞች የአገር ውስጥ የቀን ውሎ አበል ክፍያ አፈጻጸም መመሪያ ክፍል ሁለት አንቀጽ 5 ተራ ቁጥር 1 ማንኛውም የመንግሥት ሠራተኛ ከመደበኛ የሥራ ቦታው ውጭ ወደ ሌላ የሥራ ቦታ ለሥራ ጉዳይ ሄዶ ዕለቱን መመለስ ካልቻለ በሥራ ተሰማርቶ ቁርስ፣ ምሳ እና እራት በተመገበባቸው የክልላዊ ከተማ፣ የዞን ከተማ፣ የወረዳ ከተማና የከተማ አስተዳደሮች የተመደበውን የውሎ አበል ክፍያ እንደሚከፈለው ይገልጻል። ይሁን እንጂ፤ በባለስልጣኑ ለሠራተኞች የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና ለተሰጠበት የተከፈለ ውሎ አበል በወጪ የተያዘ ሲሆን፤ በመመሪያው መሰረት ብር 434,599.00 መከፈል ሲገባው ብር 1,026,877.00 በመከፈሉ ብር 592,278.00 በብልጫ ወጪ መደረጉ ታውቋል።
3. በፌደራል የመንግሥት አዋጅ ቁጥር 653/2009 ከኃላፊነት የተነሱ የሀገርና የመንግስት መሪዎች፤ ከፍተኛ የመንግስት ኃላፊዎችና የምክር ቤት አባላትና ዳኞች መብቶችና ጥቅሞችን በተመለከተው ክፍል 3 አንቀጽ 14 ቁጥር 1 መሰረት ከኃላፊነት የተነሳ ማንኛውም ከፍተኛ የመንግስት ኃላፊ የሥራ ስንብት ክፍያ እንደሚከፈለው ቢገልፅም የቀድሞ የነዳጅ ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን ዋና ዳይሬክተር በ15/9/2014 በሹመት ወደ ሌላ መ/ቤት በመሄዳቸው ከአዋጁ ውጭ ብር 12,218.97 የሰኔ ወር ደመወዝ ተከፍሎአቸው ተገኝቷል።

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 3 ከተገለጹት ሁኔታዎች በስተቀር በእኛ አስተያየት የነዳጅና ኢነርጂ ባለስልጣን ከሐምሌ 1 ቀን 2014 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም ድረስ ያሉት የሂሣብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ፤ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ፡፡

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባ ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

በጀት፤

በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መመሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ባለስልጣኑ በ2015 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር

1. ከመደበኛ በጀት ብር 1,684,162.03፡

2. ከካፒታል በጀት ብር 992,545.48

በድምሩ ብር 2,676,707.51 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

II. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

የገቢ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል መንግሥት የጥሬ ገንዘብ አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 3/2003 ክፍል አራት አንቀጽ 22/1 የመንግሥት ገቢ አሰባሰብን መተመለከት፤ « የመንግሥት ገንዘብ ለመቀበል ወይም ለመሰብሰብ የሚችለው በመመሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ገንዘብ ለመሰብሰብ ውክልና የተሰጠው ቋሚ የመንግሥት ሠራተኛ ብቻ ነው፡፡ በማለት ይገልጻል፡፡ይሁን እንጂ

በባለሥልጣን መመሪያ ቤቱ በ2015 ዓ/ም በጀት ዓመት በመመሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ገንዘብ ለመሰብሰብ ውክልና ባልተሰጣቸው ስድስት ሠራተኞች በድምሩ ብር 103,222.19 ከመመሪያ ውጭ በመ/ቤቱ ገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ ገንዘብ የተሰበሰበ መሆኑ፤

የወጪ ሂሳብ፤

2. ሰኔ 2002 በወጣው የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈፃፀም መመሪያ መሰረት ግዥ ለሚፈፀምባቸው የእቃና የአገልግሎት ግዥዎች መስሪያ ቤቶች ከአቅራቢዎች ጋር የግዥ

አፈፃፀሙ የሚተዳደርበት የውል ስምምነት መፈፀም እንዳለባቸው ያዛል። ይሁን እንጂ የመ/ቤቱ ተሽከርካሪዎች ሠ.ቁ.አ.ት 4-22725 እና 4-29537 በሞኤንኮ ድርጅት ለተደረገላቸው የጥገና አገልግሎት በድምሩ ብር 219,620.76 የተከፈለ ሲሆን፤ ለአገልግሎቱ የውል ስምምነት ሳይቀርብ ክፍያው በወጪ ተይዞ መገኘቱን፤

3. የፌዴራል መንግስት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 ክፍል 9 አንቀጽ 8 ቁጥር 4 የደረጃ ሀ ግብር ከፋዮች የግብር ዓመቱን ከተጠናቀቀ ጊዜ አንስቶ ባሉት የአራት ወራት ጊዜ ውስጥ የግብር ዓመቱን ግብር የሚያሳውቁ ሲሆን የደረጃ ለ ግብር ከፋዮች የግብር ዓመቱን ከተጠናቀቀ ጊዜ አንስቶ ባሉት ሁለት ወራት ውስጥ ያሳውቃሉ ይላል። በዚህ መመሪያ አንቀጽ 84 ቁጥር 2 ደረጃ ሀ እና ለ ግብር ከፋዮቹ ዓመታዊ ገቢያቸው ማሳወቅ ባለባቸው ጊዜ በግብር ዓመቱ ሊከፍሉት የሚገባውን ክፍያዎች መክፈል አለባቸው ይላል። ይሁን እንጂ በበጀት ዓመቱ በተለያዩ ሆቴሎች ለተደረገ የመስተንግዶ አገልግሎት በድምሩ ብር 584,203.89 ወጪ የተደረገ ሲሆን፤ የአገልግሎቱ አቅራቢዎች የንግድ ፈቃዳቸውን ሳያሳድሱ ግዥው መፈጸሙን ፤

4. በአዳማ ከተማ በኢ-ሰርቪስ ሲስተም ላይ የ5 ቀን ስልጠና ለተሰጠበት በድምሩ ብር 10,530.00 ክፍያ የተፈፀመ ሲሆን፤ የሰአት መቆጣጠሪያ ሳይቀርብ ሂሳቡ በወጪ ተይመ መገኘቱን፤

ተከፋይ ሂሳብ፤

5. በፌዴራል መንግስት መስረያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5 በተመለከተው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ስርዓት መዘርጋቱንና መሥሪያ ቤቱ ተከፋይ ሂሳቦችን በገባው ግዴታ መሰረት በወቅቱ የሚከፈል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ በሂሳብ መደብ 6174299 ብር 173,028.68 በወቅቱ ለባለሙብቱ ሳይከፈል ተገኝቷል።

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

ንብረት፤

የመ/ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ የሚከተሉት ሁኔታዎች ተገኝተዋል።

- ዓመታዊ የቋሚ ንብረት ቆጠራ ያልተደረገ መሆኑ፤
- ኅማዎች በቁጥር 31 የውሃ ማጣሪያ ብዛት 1፤
- የኤሌክትሪክ ፓወር እንስታሌሽን ቦርድ ብዛት በቁጥር 10 በእስቶር ውስጥ በተጨማሪም ብዛቱ (1642) ብሎም ተብሎ የሚጠራ የእጅ ሳሙና ኤ.ኤስ.ቲ ንግድ (A.S.T. Trading)
- በ2014 ግዥ በፕሮፎርማ ግዥ የተፈፀመው የፅዳት ዕቃ (የእጅ ሳሙና) የመጠቀሚያ ጊዜው ያለፈበት በእስቶር ውስጥ የተገኘ መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ታርጋ ቁጥር ኢት.04-03180፤ በሊብሬው የሞተር ቁጥር (Motor Number) በተሽከርካሪው አካል ላይ ያለው የሞተር ቁጥር GA13-638530B ሲሆን፤ በሊብሬ ያለው የሞተር ቁጥር ግን GA13-638530 መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ ቁጥር ኢት.04-04276፤ በሊብሬው (የባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ /Ownership Certificate) Serial No.0194975 የቻሲ ቁጥር (Chassis Number) በተሽከርካሪው አካል ላይ ያለው የቻሲ ቁጥር JMYSNCS1A1U000674 ሲሆን፤ በሊብሬ ያለው የቻሲ ቁጥሩ ግን JMYSNCS/A/V000674 መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ቁጥርኢት.04-03147፤በሊብሬው (የባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ /Ownership Certificate) Serial No.0214560 የቻሲ ቁጥር (Chassis Number) በተሽከርካሪው አካል ላይ ያለው የቻሲ ቁጥር JN1TCSY61Z0504161 ሲሆን፤ በሊብሬ ያለው የቻሲ ቁጥሩ JN1TCSY6120504161 መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ ቁጥር ኢት.04-30592 በሊብሬው (የባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ የቻሲ ቁጥር በተሽከርካሪው አካል ላይ ያለው የቻሲ ቁጥር JTDZE32V7A5154468 ሲሆን፤ በሊብሬ ያለው የቻሲ ቁጥሩ ግን JTDZF32V7A5154468 መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ ቁጥር ኢት.04-0288፤ሞተር ሳይክል የሊብሬ (የባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ/ Serial No.0194943 ከአንድ ዓመት በላይ አገልግሎት ሳይሠጥ በመ/ቤቱ ግቢ የቆሞ መሆኑን፤
- ሰሌዳ/ ቁጥር ኢት.04-03259 ኢት.04-18701 እና ሰሌዳ ቁጥር ኢት-3147 ከመጋቢት 2015 ዓ/ም ጀምሮ ለአንድ ዓመት በተገኙ ወርቅ ጋራዥ የሚገኙ መሆኑን፤

- ተሽከርካሪዎቹ በግዥ፣ በስጦታ እና በዝውውር ወደ ባለሥልጣን መ/ቤቱ ሲገቡ፤ ከተሽከርካሪ ኢት.04-18701 በስተቀር፤ ቀሪ ተሽከርካሪዎች በሞዴል 19 የንብረት ገቢ ደረሰኝ ተመዝግበው ሰነዱ በማኅደር ያልተያያዘ መሆኑን ፤
- በተሽከርካሪዎች ጥገና ወቅት የተለወጡ ዕቃዎች የገቢ ማድረጊያ ሞዴል19 ተቆርጦ በማኅደር የማይያያዝ / የማይካተት መሆኑ፤

የውስጥ ቁጥጥር ስርዓት ክፍተቶች፤

- የመንግስት መ/ቤት ከተዘረጋው የውስጥ ቁጥጥር ስርዓት ደካማነት የተነሳ ወይም ስርዓቱ ባለመዘርጋቱ ምክንያት ሊከሰቱ የሚችሉ ችግሮችን ለማስቀረት የስጋት ተጋላጭ የሆኑ ቦታዎችን በግልጽ በመለየት በሰነድነት መያዝ እንዳለበት ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ በባለስልጣን መ/ቤቱ በየስጋት ደረጃዎች ተለይተው የስጋት ምንጭ ዳሰሳ የማይደረግባቸው መሆኑንና ይህንንም ለመከታተል የሚያስችል በመ/ቤቱ የተዘጋጀ ሰነድ አለመኖሩን፤
- መ/ቤቱ በህግ የተሠጡትን ተግባራትና ኃላፊነቶች ለማስፈጸም የሚያስችለውን የስራ ክፍፍል የማስፈጸም አቅም ተጠያቂነት እና የሪፖርት አቀራረብ ሥርዓቶችን የመሳሰሉትን የሚያካትት ተቋማዊ መዋቅር(Organizational Chart) የሌለው መሆኑ፤
- የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ስትራቴጂካዊ ዕቅድ IT Strategic plain እና የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ስርዓት መመሪያ (IT policy) የሌለ መሆኑ፤
- የስልክ አጠቃቀም የፍጆታ ተመን ሳይኖር በ2015 በጀት ዓመት ብር 715,887.00 ወጪ ሆኖ ክፍያ የተፈፀመ መሆኑ፤

ክትትል አዲት፤

የ2014 በጀት ዓመት አዲት ግኝቶች፤

- 1) ለብር 144,155.00 የወጪ ሠነድ ያልቀረበለት አልቀረበም
- 2) ለብር 81,956.69 የገቢ መሰብሰቢያ ፓድ ለአዲት አልቀረበም፤
- 3) ሠሌዳ ቁ 4-03259 ኒሳን ሳፋሪ እና ሠሌዳ ቁጥር ከአንድ ዓመት በላይ ያለአገልግሎት የቆመ መሆኑ፤
- 4) መ/ቤቱ ከኢነርጂ ባለስልጣን መ/ቤት ጋር ሲዋሃድ አምስት ተሽከርካሪዎች ለአዲሱ ለተደራጀው መ/ቤት ነዳጅና ኢነርጂ ባለስልጣን ርክክብ ያልተደረገ መሆኑ፤

- 5) ሠሌዳ ቁ 4-03259 ኒሳን ሳፋሪ እና ሠሌዳ ቁጥር 4-04280 ቶዮታ ፒካፕ ከአንድ ዓት በላይ ያለአገልግሎት የቆመመሆኑ፤
 - 6) የሰሌዳ ቁጥር ኮድ 4-02425 ቶዮታ ፒክአፕ የሆነ ተሽከርካሪ የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ስም ያለመሆኑ፤
 - 7) ብር 836,625.00 በየወሩ የቤት ኪራይ የሚከፈል መሆኑ፤
 - 8) 30/10/13 ኢንሾይስ ቁጥር 1639 በቀን ብር 200.00 ለ16 ሰልጣኞች የ8 ቀን ብር 25,600.00 በድምሩ ብር 52,256.20 ያለአግባብ ወጪ ሆኖ የተከፈለ መሆኑ፤
- በዝርዝር በተገለፁት የኦዲት ግኝቶች የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ የኦዲት አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት
ሚያዝያ 2016 ዓ.ም